

Številka: 018-120/2024-4

Datum: 18. 10. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Aleksandra Petrovčiča kot predsednika senata ter dr. Mateje Škabar kot članice senata in Marka Medveda kot člana senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*IZBIRA IZVAJALCA ZA ZAMENJAVO STAVBNEGA POHIŠTVA NA DOGOŠKI CESTI 79,79a,79b IN 79c V MARIBORU*«, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj AJM OKNA-VRATA-SENČILA d.o.o., Kozjak nad Pesnico 2A, Pesnica pri Mariboru, ki ga po pooblastilu zastopa odvetnica dr. Urška Kežmah, Partizanska cesta 16, Maribor (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor, Grajski trg 1, Maribor (v nadaljevanju: naročnik), 18. 10. 2024

odločila:

1. Zahtevke za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je 6. 8. 2024 sprejel sklep o začetku postopka. Obvestilo o naročilu male vrednosti je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil 7. 8. 2024 pod št. objave JN005626/2024-SL1/01; 21. 8. 2024 je naročnik objavil še popravek.

Naročnik je na Portalu javnih naročil:

- 4. 9. 2024 (pod št. objave JN005626/2024-ODL/01) objavil »*Odločitev o oddaji naročila*« z dne 3. 9. 2024, s katero je predmetno javno naročilo oddal ponudniku REMOPLAST d.o.o., Spodnja Vižinga 68, Radlje ob Dravi, za katerega je navedel, da je oddal dopustno in najugodnejšo ponudbo; iz odločitve še izhaja, da je ponudba vlagatelja dopustna in po merilih uvrščena na drugo mesto;

- 6. 9. 2024 (pod št. objave JN005626/2024-ODL/01-P01) objavil odločitev z dne 5. 9. 2024 (št. 2010-241/2024), s katero je razveljavil odločitev o oddaji naročila z dne 3. 9. 2024, pri čemer je kot razlog navedel med drugim, da prej izbrani ponudnik v ponudbi ni predložil zahtevane izjave o lastnostih, ki je bila zahtevana v popisih del;
- 11. 9. 2024 (pod št. objave JN005626/2024-ODL/02) objavil »*Odločitev o oddaji naročila*« z dne 11. 9. 2024, s katero je predmetno javno naročilo ponovno oddal ponudniku REMOPLAST d.o.o., za katerega je navedel, da je oddal dopustno in najugodnejšo ponudbo; iz odločitve še izhaja, da je ponudba vlagatelja dopustna in po merilih uvrščena na drugo mesto – naročnik je pojasnil, da je ponudnika pozval na dopolnitev ponudbe, kar je ta pravočasno in v celoti tudi storil;
- 13. 9. 2024 (pod št. objave JN005626/2024-ODL/03) objavil »*ODLOČITEV O RAZVELJAVITVI ODLOČITVE O ODDAJI NAROČILA z dne 11.9.2024 in ODLOČITEV O ZAVRNITVI VSEH PONUDB*« z dne 13. 9. 2024, s katero je razveljavil odločitev o oddaji naročila z dne 11. 9. 2024 in na podlagi šestega odstavka 90. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) zavrnil vse prejete ponudbe. Naročnik pojasnjuje, da v 4. točki Navodil za izdelavo ponudbe ni navedel, da je potrebno ponudbi predložiti izjavo o lastnostih, iz katere mora biti razvidno izpolnjevanje zahtevanih pogojev, ki predstavlja bistven del ponudbe; navedeno je zahteval le v prilogi »*Popis del*« (razdelek Obrtniška dela, Stavbno pohištvo, Splošne zahteve za okna/balkonska vrata), v posledici česar je na ta način pripravil nedosledno in nejasno razpisno dokumentacijo, v kateri ni pregledno in jasno določeno, kaj morajo ponudniki predložiti za dopustnost ponudbe. Nadalje je tudi dognal, da iz priloge »*Popis del*« (razdelek Obrtniška dela, stavbno pohištvo, Splošne zahteve) izhaja, da za okna in balkonska vrata zahteva standard za zvočno izolacijo SIST EN ISO 10140-3, ki se nanaša na merjenje zvočne izolativnosti talnih konstrukcij proti udarnemu zvoku. Naveden standard ni označen pravilno, saj manjka letnica, ki bi natančno določila kateri standard naročnik zahteva, s tem pa naročnik vnovič povzroča nejasnost razpisne dokumentacije in zahtevanih pogojev. Pri tem naročnik še dodatno ugotavlja, da zahtevani standard za tozadevno naročilo sploh ni relevanten oziroma je nepotreben. Meni, da je s tem neutemeljeno omejil konkurenco ponudnikov in po nepotrebnem zožil nabor ponudnikov, ki bi lahko oddali ponudbo. Naročnik je tako ob upoštevanju načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti odločil, da se odločitev z dne 11. 9. 2024 razveljavi ter se vse ponudbe zavrnejo. Navedel je še, da bo izvedel novo javno naročilo, v katerem bodo dosledno navedene relevantne zahteve za okna, strešna okna in balkonska vrata.

Vlagatelj je 19. 9. 2024 vložil zahtevek za revizijo, s katerim je predlagal, naj se razveljavi odločitev o zavrnitvi vseh ponudb ter se mu povrnejo priglašeni stroški pravnega varstva. Zatrjuje, da:

- je bila pravilna naročnikova odločitev o razveljavitvi odločitve o oddaji naročila z dne 11. 9. 2024, ker ponudba Remoplast d.o.o. ni (bila) dopustna;
- je izpodbijana odločitev o zavrnitvi vseh ponudb nezakonita, saj je naročnik z njo zgolj sledil interesu ponudnika Remoplast d.o.o., da v ponovno izvedenem javnem naročilu lahko predloži dopustno ponudbo in pridobi naročilo;
- so razlogi za zavrnitev vseh ponudb navidezni in niso ustrezno konkretizirani oziroma obrazloženi;
- naročnik predhodno ni smatral, da je razpisna dokumentacija nejasna, saj je pozival ponudnika Remoplast d.o.o. k predložitvi izjave o lastnostih;
- razpisna dokumentacija ni bila nejasno pripravljena, saj je bila izjava o lastnostih zahtevana in jasno označena na začetku, ob zadostni skrbnosti ponudnika pa je ni bilo mogoče spregledati – nejasnosti očitno ni bilo, ker bi se sicer ponudniki z vprašanji obrnili na naročnika;

- naročnik z ničemer ni pojasnil, ali je kateremu izmed ponudnikov pomanjkanje navedbe letnice pri standardu povzročilo kakršnokoli nevšečnost, niti to ne izhaja iz vprašanj, ki bi jih lahko ponudniki v primeru nejasnosti postavili naročniku, iz navedenega pa sledi, da izostanek letnice v ničemer ni povzročil nejasnosti med ponudniki.

Vlagatelj zaključuje, da je izpodbijana odločitev o zavrnitvi vseh ponudb arbitrarna, razloge, ki jih navaja naročnik, pa označuje za brezpredmetne, neobrazložene, navidezne in arbitrarne. Meni, da ima naročnikovo ravnanje vse znake zlorabe instituta zavrnitve vseh ponudb. Naročnikovih navedb naj ne bi bilo mogoče preizkusiti, saj (naročnik) navaja, da je bila razpisna dokumentacija nedosledno pripravljena, ne da bi hkrati navedel, kako je to vplivalo na ponudnike. Prav tako ni naročnik v ničemer pojasnil, kako naj bi (1) pravilno zapisan certifikat, ki mu je manjkala zgolj letnica, in (2) zapis v Navodilih za izdelavo ponudbe, da je potrebno priložiti izjavo o lastnostih (čeprav je to že jasno in odebeleno zapisano v prilogi Popis del) dejansko vplival na večjo konkurenco, kako naj bi s to »*pomanjkljivostjo*« ožil nabor ponudnikov in zakaj meni, da morebitni ponudniki ne bi zaprosili za obrazložitev navedenih pomanjkljivosti razpisne dokumentacije.

Naročnik je z odločitvijo o zahtevku za revizijo z dne 24. 9. 2024 vlagateljev zahtevek za revizijo zavrnil. Pojasnjuje, da ne sledi navedbam vlagatelja o nezakonnosti odločitve ter zavrača očitke, da sledi interesu ponudnika Remoplast d.o.o.; že iz samega sosledja odločitev naj bi bilo razvidno, da razlogi (za zavrnitev vseh ponudb) niso navidezni in zgolj formalni. Tudi sam je spregledal, da je v popisih del (ki jih je pripravil zunanji gospodarski subjekt) zahtevana predložitev izjave o lastnostih in je (sprva) sledil razpisni dokumentaciji, kjer je bila zahtevana vsebina ponudbe opredeljena v 4. točki. Meni, da če je sam spregledal, da je za dopustnost ponudbe potrebno predložiti tudi dokument, ki ni naveden v 4. točki razpisne dokumentacije, je še toliko bolj logično, da je ta navedba zavajajoča in nedosledna tudi za ponudnike. Meni še, da nedoslednost pri pripravi razpisne dokumentacije terja tako odločitev o zavrnitvi vseh ponudb. Zavrača navedbe vlagatelja, da sledi interesu ponudnika Remoplast d.o.o., saj nima nobenega interesa, da se javno naročilo odda prav temu ponudniku, ima pa interes, da lahko ponudniki, ki sledijo razpisni dokumentaciji, oddajo dopustno ponudbo in se javno naročilo odda najugodnejšemu ponudniku. V ponovljenem postopku bodo lahko vsi zainteresirani ponudniki – tudi vlagatelj – ponovno oddali ponudbe, javno naročilo pa bo oddano najugodnejšemu ponudniku, ki bo oddal dopustno ponudbo. Naročnik skladno z načelom učinkovitosti in gospodarnosti ne želi, da javno naročilo ni oddano najugodnejšemu ponudniku zaradi razlogov na strani naročnika, ki je pripravil nedosledno razpisno dokumentacijo. Naročnik v zvezi s standardom SIST EN ISO 10140-3 še pojasnjuje, da je torej zahteval standard, ki ga ni natančno opredelil, kar že samo po sebi kaže na nejasnost zahtevanih pogojev – tako pa niti ne bi mogel zavrniti ponudnika, ki bi imel v izjavi o lastnostih naveden standard z letnico, ki ne velja več. Ob tem je ugotovil še, da zahtevani standard za tozadevno naročilo sploh ni relevanten oziroma je nepotreben, saj merjenje zvočne izolativnosti talnih konstrukcij proti udarnemu zvoku ni relevantno za naročnika.

Naročnik je Državni revizijski komisiji 25. 9. 2024 odstopil dokumentacijo v zvezi s predmetnim javnim naročilom in dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj se je do navedb naročnika opredelil z vlogo z dne 27. 9. 2024. Naročniku očita, da iz njegovih navedb ni mogoče razbrati dejstev, zaradi katerih ni izbral nobene ponudbe, kot to zahteva peti odstavek 90. člena ZJN-3, saj so argumenti v odločitvi o zavrnitvi zahtevka za revizijo povsem nedoločni in pavšalni. Pri tem kot bistveno izpostavlja, da je naročnik sam ugotovil, da je vsebina razpisne dokumentacije nedosledna (pa še to komaj po tretjem pregledu razpisne dokumentacije), in nanjo niso opozorili ponudniki, niti niso izrazili ničesar o (ne)jasnosti dokumentacije. Naročnik naj bi prejudiciral, da je nejasnost razpisne dokumentacije povzročila, da ponudnik Remoplast d.o.o. ni predložil izjave o lastnostih, kar pa nikakor ne drži in ni v ničemer

dokazano, saj na to ni opozoril noben ponudnik. Naročnik naj bi hkrati prejudiciral, da ker najugodnejši ponudnik ni oddal dopustne ponudbe, ne more slediti načelu učinkovitosti in gospodarnosti, saj želi oddati ponudbo najugodnejšemu ponudniku. Ob tem ni mogoče spregledati dejstva, da naročnik meni, da je Remoplast d.o.o. najugodnejši ponudnik (čeprav je ponudba nedopustna) in le z oddajo njemu lahko zadosti načelu gospodarnosti in učinkovitosti, saj predvideva, da bo ponudnik Remoplast d.o.o. ponovno oddal ponudbo v enaki vrednosti. Vendar pa naročnik v celoti zanemari dejstvo, da bodo v ponovljenem razpisu morebiti ponudniki predložili drugačne ponudbe, kar lahko vpliva na končno ponudbeno vrednost, ki se lahko tudi zviša. Pogoji na trgu se lahko spremenijo, kar bi lahko privedlo do zvišanja ponudbenih cen. Razen, če je naročnik seznanjen z dejstvom, da bo kateri izmed ponudnikov oddal enako ponudbo, kar pa je nedovoljeno in netransparentno v postopku javnega naročanja. V kolikor bi naročnik sledil načelu gospodarnosti in učinkovitosti, bi že sedaj moral oddati dela ponudniku, ki je oddal najugodnejšo dopustno ponudbo. Naročnik je v zavrnitvi zahtevka za revizijo zgolj ponovil trditve, da je nedosledno opredelil pogoje in zahteve v razpisni dokumentaciji. V ničemer pa ni pojasnil, kako je to vplivalo na ponudnike, torej kako je navedeno vplivalo na načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki, kar je bil razlog za zavrnitev vseh ponudb. Vlagatelj poudarja, da so argumenti naročnika za zavrnitev ponudb nedoločni, neutemeljeni in pavšalni, ter da bi moral naročnik že sedaj oddati dela ponudniku z najugodnejšo dopustno ponudbo.

Državna revizijska komisija je pred meritorno obravnavo zahtevka za revizijo preverila, ali je vložen pravočasno in pri naročniku; ali vsebuje vse obvezne sestavine iz 15. člena ZPVPJN; ali ga je vložila aktivno legitimirana oseba iz 14. člena ZPVPJN; ali obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN in ali je dopusten. Ker je ugotovila, da so izpolnjeni vsi pogoji iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN, je zahtevke za revizijo, na podlagi drugega odstavka 31. člena ZPVPJN, sprejela v obravnavo.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu in dokumentacije, predložene v postopku pravnega varstva, ter po preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Med vlagateljem in naročnikom je spor glede zakonitosti naročnikove odločitve o zavrnitvi vseh ponudb. Vlagatelj naročniku očita, da je v odločitvi o zavrnitvi vseh ponudb navajal navidezne razloge ter da odločitev ni obrazložena.

Pravno podlago za sprejem odločitve o zavrnitvi vseh ponudb predstavlja peti odstavek 90. člena ZJN-3, ki določa, da lahko naročnik na vseh stopnjah postopka po izteku roka za odpiranje ponudb zavrne vse ponudbe. Če je naročnik zavrnil vse ponudbe, mora o razlogih za takšno odločitev in o tem, ali bo začel nov postopek, obvestiti ponudnike ali kandidate. Kadar izvaja naročnik postopek javnega naročanja, v katerem objavi povabilo k sodelovanju, mora navedeno odločitev objaviti na portalu javnih naročil in, če je to glede na vrednost ali predhodne objave primerno, v Uradnem listu Evropske unije. Kadar naročnik zavrne vse ponudbe, lahko izvede za isti predmet nov postopek javnega naročanja le, če so se bistveno spremenile okoliščine, zaradi katerih je zavrnil vse ponudbe.

Niti ZJN-3 niti drugi predpisi s področja javnega naročanja ne določajo posebnih kriterijev, po katerih bi bilo mogoče presojeti utemeljenost oziroma dopustnost naročnikovih razlogov za zaključek postopka brez oddaje javnega naročila. Državna revizijska komisija je že večkrat navedla, da tudi iz prakse Sodišča Evropske Unije pri razlagi prava Evropske unije izhaja, da naročniki ob sprejemu odločitve o zaključku postopka oddaje javnega naročila brez izbire najugodnejše ponudbe ali začetku novega postopka uživajo širok preudarek in da pravo EU o oddaji javnih naročil ne zahteva, da bi jo smeli sprejeti le v izjemnih primerih in/ali na podlagi posebej upravičenih razlogov (C-27/98, točki 23 in 25; C-244/02, točka 29). Sodišče pa je

opozorilo, da morajo naročniki pri tem (kljub temu, da evropske smernice s področja javnega naročanja, razen dolžnosti obveščanja, ne določajo nobenih posebnih pravil, ki bi se nanašala na vsebinske ali formalne pogoje za njen sprejem) spoštovati temeljna pravila prava EU, ki zadevajo svobodno ustanavljanje podjetij in svobodo izvajanja storitev na območju EU (C-92/00, točka 42). Naročnik torej lahko vedno zaključi postopek brez izbire najugodnejšega ponudnika – celo v primeru, če je do nemožnosti izbire prišlo zaradi njegove napake – vendar le pod pogojem, da je takšna odločitev sprejeta ob spoštovanju temeljnih pravil skupnostnega prava o javnem naročanju, zlasti načela enake obravnave (C-244/02, točka 36).

Presoja zakonitosti naročnikove odločitve o zavrnitvi ponudb v revizijskem postopku tako obsega (v obsegu revizijskih navedb) zlasti preverjanje, ali je naročnik pri sprejemu le-te ravnal v skladu s temeljnimi pravili skupnostnega prava o javnem naročanju, predvsem, ali je naročnik morebiti ravnal netransparentno in diskriminatorno oziroma je ponudnike obravnaval neenakopravno. Načelo enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) naročnika obvezuje, da mora med ponudniki na vseh stopnjah postopka javnega naročanja glede vseh elementov zagotoviti, da med njimi ni razlikovanja. Kadar naročnik na podlagi petega odstavka 90. člena ZJN-3 postopek oddaje javnega naročila zaključi z zavrnitvijo vseh ponudb, je o kršitvi načela enake obravnave ponudnikov mogoče govoriti zlasti v primeru, kadar je razlog za zaključek postopka naveden le formalno oziroma navidezno, dejansko pa je uporabljen z namenom, da se enega ali več ponudnikov postavi v neupravičeno boljši oziroma slabši položaj v primerjavi z drugimi ponudniki.

Iz predstavljene določbe petega odstavka 90. člena ZJN-3 izhaja naročnikova obveznost, da razloge, s katerimi utemeljuje odločitev o zavrnitvi vseh ponudb (prijav), navede že v odločitvi sami (»[...] *mora o razlogih za takšno odločitev* [...]«), s čimer se zagotovi transparentnost javnega naročanja kot minimum uresničitve načela enakopravne obravnave ponudnikov (6. in 7. člen ZJN-3) ter možnost uveljavljanja učinkovitega pravnega varstva (9. člen ZPVPJN).

ZJN-3 ne določa natančnejših kriterijev za ugotavljanje zadostnosti oziroma ustreznosti vsakokratne obrazložitve odločitve o oddaji javnega naročila, je pa slednje skozi prakso izoblikovala Državna revizijska komisija. V skladu s prakso Državne revizijske komisije (prim. npr. odločitve v zadevah št. 018-218/2017, 018-150/2018, 018-021/2019, 018-179/2019, 018-053/2020, 018-012/2021, 018-107/2021, 018-177/2021) mora odločitev naročnika vsebovati jasne ter nedvoumne razloge, da se lahko ponudniki seznanijo z utemeljitvijo odločitve, preverijo njeno pravilnost oziroma zakonitost ter po potrebi zaščitijo svoje pravice. Četudi ni nujno, da bi bila obrazložitev odločitve vseobsežna, torej takšna, da bi zajemala prav vse podrobnosti posameznih razlogov, na podlagi katerih je naročnik sprejel odločitev o (ne)oddaji naročila, pa mora obsegati jasno ter konkretno navedbo odločilnih (pravnih in dejanskih) dejstev, ki tvorijo pravno ter dejansko podlago naročnikove odločitve. Razlogi za odločitev morajo biti konkretizirani do takšne mere, da lahko ponudnik v morebitnem postopku uveljavljanja pravnega varstva navede vsa relevantna dejstva in predloži dokaze, s katerimi dokazuje, da razlogi, ki jih je naročnik navedel v odločitvi, niso utemeljeni, in da posledično odločitev o oddaji naročila ali izključitvi ponudbe ni zakonita.

Vlagatelj zatrjuje, da izpodbijana odločitev naročnika ni (ustrezno) obrazložena, s čimer pa ni mogoče soglašati. V obravnavanem primeru Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik dovolj jasno in konkretizirano navedel tri razloge za odločitev, ko je v izpodbijani odločitvi navedel, (1) da naj bi bila razpisna dokumentacija nejasna v delu, ki se nanaša na obvezne sestavine ponudbe, (2) da je v razpisno dokumentacijo napačno vključil sklic na standard »*SIST EN ISO 10140-3*«, ter (3) da je ta standard označen pomanjkljivo, saj v navedbi standarda manjka letnica. Na podlagi predstavljene vsebine naročnikove odločitve o zavrnitvi vseh ponudb je vlagatelj imel možnost preveriti, ali je naročnik pri sprejemu te odločitve ravnal nezakonito, v zahtevku za

revizijo pa predstaviti in utemeljiti dejstva in dokaze s tem v zvezi, zato z očitkom o neustrezni obrazloženosti odločitve ni mogoče soglašati.

V zvezi s prvim razlogom, ki ga je naročnik navedel v prid zavrnitvi vseh ponudb, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v razpisni dokumentaciji pod točko »4 NAVODILA ZA IZDELAVO PONUDBE« med drugim navedel:

»Ponudba mora vsebovati vse spodaj navedene ustrezno izpolnjene obrazce in druge zahtevane dokumente:

1. *Ponudba z izjavo*
2. *Podatki o podizvajalcu (v primeru, če ponudnik nastopa s podizvajalci);*
3. *Povzetek predračuna v word, excel ali pdf formatu;*
4. *Izjava o izpolnjevanju pogojev;*
5. *Referenčna tabela;*
6. *Vzorec pogodbe;*
7. *Popis del – Excel priloga;*
8. *Predračun – Excel priloga«.*

Že upoštevanje navedeno ni mogoče soglašati z naročnikom, da mora ponudba vsebovati (zgolj) pod to točko navedene obrazce in dokumente, kot določilo napačno interpretira naročnik s tem, ko v izpodbijani odločitvi navaja, da je pripravil »[...] *razpisno dokumentacijo, kjer iz točke 4 Navodil za izdelavo ponudbe izhaja, da mora ponudba vsebovati spodaj navedene obrazce in dokumente [...]*«, saj zadevna razpisna dokumentacija kot sestavino ponudbe določa tudi »*druge zahtevane dokumente*«. Iz dokumenta »POPIS DEL ZA ZAMENJAVO STAVBNEGA POHIŠTVA« (ki je del razpisne dokumentacije) je iz razdelka »SPLOŠNE ZAHTEVE ZA OKNA / BALKONSKA VRATA« nedvoumno razvidno, da mora »*Ponudnik [...] k ponudbi priložiti Izjavo o lastnostih iz katere mora biti razvidno izpolnjevanje zahtevanih pogojev [...]*«, tako pa ni mogoče soglašati z naročnikom, da naj bi bila razpisna dokumentacija nedosledna ali nejasna, oziroma da naj ne bi bilo jasno, kaj morajo ponudniki predložiti za dopustnost ponudbe. V okoliščinah konkretnega primera tako ni mogoče ugotoviti, da konkretni razlog za zavrnitev vseh ponudb obstoji.

Ne glede na to, da na podlagi prvega razloga, na katerega se sklicuje naročnik v prid odločitve o zavrnitvi vseh ponudb, ne bi bilo mogoče izpodbijane odločitve obravnavati kot zakonite, pa naročnik odločitev utemeljuje še z dvema razlogoma, ki se nanašata na standard »SIST EN ISO 10140-3« (kot že pojasnjeno zgoraj). Nesporno med strankama sicer je, enako pa po pregledu razpisne dokumentacije ugotavlja tudi Državna revizijska komisija, da je naročnik v dokumentu »POPIS DEL ZA ZAMENJAVO STAVBNEGA POHIŠTVA« pod razdelkom »OKNA / BALKONSKA VRATA« kot eno od zahtev oziroma tehničnih specifikacij navedel »*zvočna izolacija najmanj 32 dB (SIST EN ISO 10140-3)*«.

Državna revizijska komisija je že večkrat pojasnila (npr. odločitve v zadevah št. 018-061/2016, 018-9/2017, 018-110/2018), da je zahtevek za revizijo namenjen zatrjevanju kršitev, ki naj bi jih v postopku oddaje javnega naročila domnevno storil naročnik, v ta namen pa ZPVPJN od vlagatelja zahteva aktivno vlogo pri navajanju dejstev ter predlaganju dokazov. Ker so v ZPVPJN taksativno našteje zgolj obvezne sestavine zahtevka za revizijo, je potrebno zahteve v zvezi z zatrjevanjem kršitev in dejstev ter v zvezi z dokazovanjem le-teh poiskati v Zakonu o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/1999 s sprem.; v nadaljevanju: ZPP), katerega določbe se na podlagi 13. člena ZPVPJN uporabljajo v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku glede vprašanj, ki jih ZPVPJN ne ureja. ZPP v 7. členu ureja razpravno načelo, ki od strank zahteva, da navedejo vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahtevke, in predlagajo dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazujejo. Dolžnost navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opirajo

svoje zahtevke ali s katerimi izpodbijajo navedbe ter dokaze nasprotnika, je strankam naložena tudi v 212. členu ZPP. Iz navedenih določb ZPP izhaja t. i. trditveno-dokazno breme, ki pomeni dolžnost tožnika, da jasno, določno in konkretno navede dejstva, na katera opira tožbeni zahtevak (trditveno breme) in zanje predlaga dokaze, ki naj resničnost zatrjevanih dejstev potrdijo (dokazno breme). Da bi torej vlagatelj z zahtevkom za revizijo uspel, mora kršitev zatrjevati tako, da jasno, določno in konkretizirano navede vsa dejstva, ki kažejo na določeno nezakonitost, ter predlagati dokaze, ki bodo ta dejstva dokazala. Povedano drugače, vlagateljeva dolžnost je, da v zahtevku za revizijo najprej določno navede pravno pomembna dejstva (trditveno breme) in predlaga dokaze z namenom, da ta dejstva potrdijo (dokazno breme).

Ob upoštevanju predstavljenih zakonskih določb, je torej trditveno-dokazno breme najprej na vlagatelju, na naročnika pa se prenese (še)le, ko in če vlagatelj v zahtevku za revizijo navede in dokaže dejstva, ki kažejo na nezakonitost naročnikovega ravnanja. Glede na to, da vlagatelj kršitev naročnika ter z njimi povezanih konkretnih dejstev, ki bi se nanašala na s strani naročnika zatrjevan razlog napačne oziroma zmotne vključitve standarda »SIST EN ISO 10140-3« v razpisno dokumentacijo, ne zatrjuje, tudi ne vzpostavi zadostne trditvene podlage, ki bi omogočala ugotavljanje morebitnih kršitev naročnika glede zaključka o nezmožnosti oddaje predmetnega naročila na podlagi razpisne dokumentacije, sklicujoče se na za predmet javnega naročila nerelevanten standard. V posledici navedenega Državna revizijska komisija – ob upoštevanju neizpolnjenega trditvenega, posledično pa tudi dokaznega bremena vlagatelja – morebitnih kršitev naročnika v zvezi z zavrnitvijo vseh ponudb iz zadevnega razloga ni mogla ugotoviti.

Ker je že na podlagi navedenega potrebno ugotoviti neutemeljenost vlagateljeve zahteve za razveljavitev izpodbijane odločitve o zavrnitvi vseh ponudb, Državna revizijska komisija v nadaljevanju ni presojala revizijskih navedb, ki se nanašajo na naročnikov tretji razlog za zavrnitev vseh ponudb, tj. na domnevno pomanjkljivo označbo (kot že pojasnjeno: s predmetom javnega naročila nepovezanega) standarda »SIST EN ISO 10140-3«; vsebinska presoja teh navedb, ob upoštevanju, da za utemeljeno zavrnitev vseh ponudb zadostuje že en razlog, namreč ne bi mogla več vplivati na vsebinsko drugačno odločitev Državne revizijske komisije v tem postopku.

Državna revizijska komisija ob vsem ugotovljenem zaključuje, da vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo ni uspel izkazati, da je naročnik v predmetnem postopku oddaje javnega naročila s tem, ko je zavrnil vse ponudbe, kršil določbe ZJN-3. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevak za revizijo vlagatelja zavrnila kot neutemeljenega.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj uveljavlja tudi povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, zato je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednik senata:
Aleksander Petrovčič, univ. dipl. ekon.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- vlagatelj po pooblaščenju,
- naročnik,
- RS, MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve.